

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР Мирослав Дяков

**АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ
НА ПРОФИЛИРАНА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ“
ГРАД ШУМЕН**

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВАНИЕ

Стратегията за развитие на Профилирана Езикова Гимназия 'Никола Йонков Вапцаров', град Шумен е разработена съгласно чл. 263, ал. 1, т. 1 и ал. 4 и чл. 269, ал. 1 от ЗФУКПС.

Стратегията за развитие обхваща периода от 2023 до 2028 година, като се актуализира за периода 2026-2027г.

Предложенията за актуализация на Стратегията за развитие на ПЕГ „Н. Й. Вапцаров“ – Шумен за 2026/2027 г. са насочени към повишаване на качеството на образователния процес, подобряване на учебната мотивация и резултатите, развитие на езиковите и дигиталните компетентности, подкрепа на учениците и учителите, както и към утвърждаване на училището като модерна, безопасна и отворена образователна среда.

Актуализацията следва да превърне стратегическите приоритети в конкретни, измерими и проследими дейности с определени отговорници, срокове и индикатори за резултат.

Настоящата стратегия за развитие на Профилирана езикова гимназия „Никола Йонков Вапцаров“, гр. Шумен за периода 2023/2028 година очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в дейността на училищната институция, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение. С реализирането на стратегията ще се отговори на очакванията на всички участници в образователния процес:

- *учениците* - създаване на оптимални условия за обучение, възпитание и развитие на всеки ученик съобразно индивидуалните му способности и потребности чрез изграждане на образователно пространство, в което всеки ученик да намери себе си, да почувства и съпреживее ситуация на успех в процеса на своето обучение;
- *родителите* - удовлетворяване на очакванията за съвременна организация на образователния процес и постигане на по-високо качество и резултати от училищното образование;
- *обществото и пазара на труда* - изграждане у учениците на социално-значими жизнени ценности, професионално-личностни компетенции, които да отговарят на потребностите на обществото;
- *педагогическите специалисти* - формиране у учениците на нагласа за непрекъснато образование, саморазвитие и самореализация.

Стратегията за развитие на училището се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложиени в следните референтни документи:

- Конвенция за правата на детето
- Закон за предучилищното и училищното образование и съобразно наредбите в закона
- Национална квалификационна рамка за ключови компетентности за учене през целия живот
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030)
- Национални програми за училищно образование, утвърдени от Министерски съвет през периода на стратегията
- Участие във всички национални програми на МОН за периода на актуализацията
- Одобрени проекти с европейско финансиране по програма „Образование” и от предходни програмни периоди
- Национална програма за развитие на България 2030, приета с протокол 67 на МС от 02.12.2020г.
- Националната стратегия за младежта (2021-2030)
- Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2023-2026)

- Национален план за възстановяване и устойчивост
- Закон за закрила на детето
- Закон за защита на личните данни
- Закона за защита от дискриминация
- Закон за семейните помощи за деца
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд
- Държавни образователни стандарти и др.
- Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.
- Стратегия за развитие на образованието в община Шумен
- Стандарти за качество на програма „Еразъм+“
- Наредба за приобщаващото образование, обн. ДВ, бр. 89 от 11.11.2016 г.
- Национална програма „Изграждане на училищна STEM среда“
- Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“
- Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“
- Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧИЛИЩЕТО И УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО ФУНКЦИОНИРА

1. ХАРАКТЕРИСТИКА (ПРОФИЛ) НА УЧИЛИЩЕТО

Историята на училището започва през Възраждането когато Шумен се превръща в един от най-големите центрове на учебното дело в страната. През 1849-1849 г. елинобългарското училище прераства в класно. Сред създателите на училището и първите учители в него са Сава Доброплодни, Добри Войников, Васил Друмев и Панайот Волов. Училището дълго остава известно като Първа мъжка гимназия. През 1949-1950 г. гимназията се преименува във Второ мъжко училище „Васил Друмев“. Особено важен момент за историята на училището е превръщането му в Средно смесено училище, което от 1954 г. до наши дни носи името на бележития български поет Никола Йонков

Вапцаров. Гимназията преминава през много промени през десетилетията, като училищният живот е вечно активен. Свидетелства за това са многото възпитаници, които надминават своите учители – това са министри, министър-председатели и първият свободно избран президент на Република България – Желю Желев.

Днешната Профилирана езикова гимназия „Никола Й. Вапцаров“ в гр. Шумен е общинско училище. Броят на учениците в дневна форма за учебната 2025/2026 година е 624, разпределени в 24 паралелки. През учебната 2025-2026г. има 6 ученика в самостоятелна форма.

В училището е създадена добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията, структурата и методиката на обучение в училище. Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни и социални инициативи, организирани на училищно, общинско, областно и национално ниво. Осъществяват се дейности, свързани както с образователната дейност, така и широк спектър от извънкласни и извънучилищни дейности.

През учебната 2025-2026г. две ученички от дванадесети клас са сред отличените с най-високото признание в българското образование - „Национална диплома“ на Министерството на образованието и науката. Огромно признание за нашето училище е фактът, че те са единствените зрелостнички от цяла област Шумен, които получават това престижно отличие за випуск 2025/2026 г.

През учебната 2025-2026г. училището е прието в Асоциацията на училищата Кеймбридж училищата в България, което дава възможност за организиране на състезания по английски език в училище; провеждане на официалните изпити за международните сертификати на Кеймбридж за различни нива и участия в различни квалификационни форми планирани от Асоциацията.

На 9 – 10 май на Wrap Up семинара в София, двама ученици бяха удостоени с престижната награда „Ученически лидери на годината“ от програмата Student Leaders на Фондация БЕСТ! Те блеснаха с изключителни лидерски умения, вдъхновяващо участие и активност, които не останаха незабелязани.

Програмата DSD е съвместна инициатива на Министерствата на образованието и културата на всички германски провинции и се прилага в 70 държави по света.

Българското Министерство на образованието е партньор по програмата с немското Министерство на образованието.

Профилирана езикова гимназия „Никола Й. Вапцаров“ – Шумен е едно 23-те училища в България, които имат право да подготвят ученици и да провеждат изпити за Немска езикова диплома – DSD II (нива B2/C1).

От 2023 г. ПЕГ Шумен получи правото да провежда изпити за Немска езикова диплома – DSD I (нива A2/B1), което дава възможност всички ученици от 9. клас на немските паралелки да получат международно признат сертификат. Такива изпити се провеждат едва в 13 училища в България.

Изпитите за DSDI се полагат в девети клас, DSDII в дванадесети.

През месеца март 2026 г. две ученички от десети и дванадесети клас взеха участие в Националната олимпиада по руски език, като ученичката в XII. клас бе удостоена с титлата Лауреат в Националната олимпиада по руски език, в която участваха 150 ученици от цялата страна. До този етап достигнаха в резултат на упоритият труд, отличната подготовка и стремежът към успех, които им донесоха заслужено признание.

През 2023/2024 учебна година за първи път в историята на ПЕГ „Н. Й. Вапцаров“ – гр. Шумен се въвежда група за занимания по интереси по италиански език. Заниманията продължават успешно и през 2024/2025 г. и 2025/2026 г.. В рамките на клуба учениците се запознават с италианския език, история и култура чрез разнообразни дейности: презентации на тема италианска кухня и география, дигитални проекти, симулирани диалози от ежедневието и използване на характерни италиански жестове. Успехът и интересът към тези занимания надграждат стратегията на училището и от 2025/2026 учебна година италианският език за първи път е официално приет като втори чужд език в паралелка с профил „Софтуерни и хардуерни науки“.

Приоритет в дейността на училището е качествено обучение по всички учебни предмети и постигане на отлични резултати на НВО в X клас и ДЗИ, като резултатите от ДЗИ са съизмерими с резултатите на местно и национално ниво, както следва:

1.1. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЗИ И НВО

ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ – гр. Шумен постига резултати на НВО над националното ниво по БЕЛ и ИТИДК, като същевременно изпреварва регионалните показатели и по останалите основни предмети. Гимназията затвърждава водещата си позиция с отлични постижения по английски език (нива A1 и B1) и единствено за региона

много добро представяне на изпита по немски език (ниво B1).

Резултатите от НВО в 10. клас за учебната 2025/2026 г. потвърждават водещата позиция на ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ – гр. Шумен, като гимназията превъзхожда регионалните нива по БЕЛ, математика и ИТИДК. Училището се отличава с отлични постижения по английски език (нива A1 и B1) и с уникално за региона много добро представяне на изпита по немски език (ниво B1).

Зрелостниците от ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ – гр. Шумен показват отлична академична подготовка, регистрирайки общо 55 отлични оценки, сред които 9 пълни шестици и трима пълни отличници с по две максимални оценки. Данните за средния успех по предмети потвърждават високите постижения на гимназията както в чуждоезиковото обучение (английски и руски език), така и по основните дисциплини като БЕЛ, математика, предприемачество и география.

Възпитаниците на ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ – гр. Шумен постигат резултат от 53,5 точки на НВО по БЕЛ в 10. клас, с което надминават средните стойности за областта (37,78 т.) и за страната (45,49 т.). Училището демонстрира високо ниво на подготовка с надсредни за страната резултати по БЕЛ и математика, отличен успех по английски и немски език, както и първо място в областта по ИТ и дигитални компетентности.

На Държавните зрелостни изпити през 2026 г. учениците от ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ – гр. Шумен постигат забележителни успехи, нареждайки гимназията на второ място в областта със среден успех по БЕЛ много добър 4,83 и четири пълни шестици. Високото ниво на подготовка се потвърждава и при профилиращите предмети, където се открояват отличният успех от 5,63 по английски език (ниво B1.1) с четири пълни шестици, както и много добрите резултати по чужди езици, математика, предприемачество и география.

Резултатите нареждат училището сред водещите в страната.

В процеса на обучение особено внимание се отделя на стимулиране интереса на учениците към овладяване на книжовния български език като основна предпоставка за успешно възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети. Голямо значение за учениците в гимназиалния етап има и изучаването на предметите от профилираната подготовка. Утвърждава се тенденцията за постоянно нарастване качеството на подготовката на завършващите средно образование. Много висок е процентът на приетите във висши училища по специалности, близки или сходни с

изучаваните профилиращи предмети в гимназиален етап. Голяма роля за качествената урочна работа има педагогическият екип на училището - високо квалифицирани учители, прилагащи съвременни методи на обучение и възпитание в работата си.

1.2. УЧАСТИЯ В СЪСТЕЗАНИЯ, КОНКУРСИ, НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

Изключително удовлетворяващо е представянето на учениците на състезания и конкурси на различни нива, както и включването им в различни занимания по интереси, с които се цели учениците да получат възможност за лична и творческа изява, да се впишат в училищната среда.

Училището работи активно в подготовка на ученици за национални и международни състезания, в резултат на които има постигнати резултати на националната олимпиада по руски език. През учебната 2026-2027г. училището ще работи с група изявени ученици по руски език по НП 'Ученически олимпиади и състезания', модул 'Осигуряване обучение на талантиливи ученици за участия в ученически олимпиади' на МОН.

През учебната 2026-2027г. училището беше представлявано на много разнообразни национални и международни формати от голям брой ученици в различни направления – езици, природни, математически, хуманитарни науки и спорт.

През учебната 2026-2027г. в Гимназията работиха групи по интереси в разнообразни сфери на езиците, природните, математическите, хуманитарните науки, спорта, театралното изкуство, дебатите и дебати и речи на английски език.

През учебната 2026-2027г се наблюдава по-активно участие на ученици в различни формати за състезания по английски език, както от календара на МОН, така и такива организирани от външни институции. Успехите на голям брой от участниците са много високи.

Горепосочените положителни резултати предопределят целите и посоките на развитие за периода 2026/2027 година, като се отчетат и състоянието на училището и на външната среда.

III. ВИЗИЯ

Профилирана езикова гимназия „Никола Йонков Вапцаров“ ще продължи да се

утвърждава и развива като училище, предоставящо качествено и актуално образование, в което се прилагат съвременни педагогически технологии, което ангажира, подпомага и стимулира учениците и ги прави значими в учебния и извън учебния процес, владеещи полезни компетентности, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността. Профилирана езикова гимназия „Никола Йонков Вапцаров“, гр. Шумен е водеща образователна институция в град Шумен и областта. Това предполага поддържането на висок стандарт и стремеж към развитие в съответствие със съвременните образователни тенденции. Приоритет на Гимназията са родноезиковата и чуждоезиковата компетентност с практическа насоченост към успешна бъдеща реализация на младите хора. Поради засиления интерес към иновациите в областта на софтуерните и хардуерните науки Гимназията успешно предлага тяхното интензивно изучаване. Поддържането на международни езикови стандарти и високи успехи по природо-математически и обществени науки и физическо възпитание и спорт са резултат от сътрудничеството между сплотена и активна общост от ръководство, педагогически състав, ученици и родители.

IV. МИСИЯ

Мисията на Профилирана езикова гимназия „Никола Йонков Вапцаров“ е да подпомага учениците в развитието и усъвършенстването им в оптимална училищна среда, с квалифицирани учители и в партньорство с родителите. Усилията ни са насочени към придобиване от учениците, не само на базово образование, но и на актуални знания, умения и компетентности, които са им необходими, за да се реализират успешно в социалната среда, с проява на уважение към гражданските права на другите и отговорно собствено поведение.

V. ОСНОВНА ЦЕЛ

В условията на растяща конкуренция, Профилирана Езикова Гимназия ‘Никола Йонков Вапцаров’, град Шумен има за цел да създава благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за учениците. Учителите в партньорство с родителите и институциите цели да се утвърди като предпочитано място за обучение и възпитание на подрастващите от града и общината.

1. ОСНОВНИ ОБЛАСТИ ЗА РАЗВИТИЕ

Приоритет	Фокус
1. Качество на образованието	Повишаване на учебните резултати и преодоляване на дефицити по ключови компетентности.
2. Езиково обучение и международна ориентация	Развитие на практическата комуникация и подготовката за НВО, ДЗИ и международни сертификати.
3. Мотивация и активно учене	Прилагане на интерактивни, проектни, диференцирани и дигитално подпомогнати подходи.
4. Приобщаване и индивидуална подкрепа	Ранно идентифициране на затрудненията и планиране на конкретна подкрепа.
5. Дисциплина, превенция на агресията и безопасна среда	Единни правила, превенция на тормоза и кибертормоза и ефективно взаимодействие с родители.
6. Професионално развитие на педагогическите специалисти	Обмен на добри практики, вътрешноучилищна квалификация и методическа подкрепа.
7. Партньорство с родители и институции	Устойчиво взаимодействие с родители, РУО, университети, НПО и други партньори.
8. Ученическо участие и училищен живот	Разширяване на клубове, състезания, доброволчески, културни и граждански инициативи.
9. Дигитализация и иновации	Ефективно използване на дигитални ресурси, AI инструменти при спазване на етични правила и медийна грамотност.
10. Имидж и устойчиво развитие на училището	Популяризиране на постиженията и утвърждаване на ПЕГ като предпочитано училище.

2. КОНКРЕТНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ В ПЛАНА ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ

Дейност	Индикатор
Диагностични входни и междинни тестове по основни предмети	Резултати и анализ на дефицитите
Индивидуални планове за подкрепа на ученици с трайни учебни затруднения	Намаляване на слабите резултати
Регулярни кратки упражнения за четене с разбиране, писане и работа с текст	Подоброени резултати в диагностичните работи
Допълнителни консултации и целева подготовка за НВО и ДЗИ	Повишаване на средните резултати
Седмица на езиците и културите	Участие на ученици и реализирани инициативи
Практически speaking clubs и дебати на английски език	Брой срещи и участници
Информационна кампания за Cambridge/IELTS и други сертификационни възможности	Информирани ученици и родители
Прилагане на диференцирано обучение в часовете	Наблюдения и споделени добри практики
Проектно-базирано обучение с междупредметни проекти	Брой проекти и продукти
Ученически портфолиа и самооценка	Проследяване на индивидуалния напредък
Ранно идентифициране на ученици в риск от изоставане	Регистър на мерките и проследяване
Актуализиране и популяризиране на училищните правила за поведение	Подписани/информирани ученици и родители
Програма за превенция на тормоз и кибертормоз	Брой превантивни дейности

Тематични срещи с родители за дисциплина, дигитална безопасност и подкрепа	Участие и обратна връзка
Вътрешноучилищни методически работилници	Брой проведени обучения
Наблюдение на уроци и обмен на добри практики	Споделени практики и препоръки
Системна комуникация с родители чрез срещи, консултации и дигитални канали	Брой срещи и обратна връзка
Партньорства с университети, работодатели и образователни организации	Нови партньорства/събития
Разширяване на клубове по интереси, дебати, речи, доброволчество и култура	Брой клубове и участници
Подкрепа за участие в национални и международни състезания	Участия и резултати
Създаване на училищни правила за отговорно използване на генеративен AI	Приети правила и информираност
Дигитални ресурси за самопроверка и самостоятелно учене	Брой използвани ресурси
Годишен календар за популяризиране на успехите на ученици и учители	Публикации и представления

VI. ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

Поддържане на високо качество и ефективност в процеса на училищното образование съобразно индивидуалните способности и потребности на учениците чрез приваждане на дейността на училището в съответствие с разпоредбите на ЗПУО.

Планиране, организация и контрол на дейността на училището.

Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на образование, възпитание и социализация.

Осъществяване на обучение по учебни планове за профили съобразно

потребностите и интересите на учениците и възможностите на училищната институция.

Изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Възпитание в патриотизъм и национално самосъзнание.

Ритуализация на училищния живот.

Утвърждаване на ученическото самоуправление.

Екологична култура и навици за здравословен начин на живот.

Облагородяване на външните пространства на училищния двор чрез приспособяване на места за различни физически дейности, отдиш и спортове и привличане на по-голям подрастващи в различни клубове и групи с физическа активност.

Превенция на агресията и негативните прояви сред учениците.

Подкрепа на личностното развитие на учениците.

Училището - желано място за обучение, изява и подкрепа за личностното развитие на учениците.

Извънкласни и извънучилищни форми.

Създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие.

Обновяване и обогатяване на материалната база.

Повишаване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите кадри:

Квалификация на педагогическите кадри.

Взаимодействия с родители, институции и структури, работещи в областта на образованието и младежта.

Полезно взаимодействие с институции.

Стабилно присъствие на училището в общественото пространство.

VII. ПРИОРИТЕТНИ ИЗМЕРИМИ ЦЕЛИ ЗА 2026/2027 Г.

1. Повишаване на средните резултати по основните учебни предмети спрямо предходната учебна година.

2. Намаляване на броя на учениците с трайни учебни затруднения чрез ранна диагностика и целева подкрепа.

3. Увеличаване на учениците, които участват в състезания, олимпиади, дебати, проекти и международни инициативи.

4. Увеличаване на възможностите за практическо използване на чуждите езици в реални комуникативни ситуации.

5. Осигуряване на минимум една структурирана дейност за превенция на тормоз/кибертормоз във всеки клас годишно.

6. Повишаване на родителската ангажираност чрез регулярни консултации и тематични срещи.

7. Осигуряване на регулярна вътрешноучилищна квалификация и обмен на добри педагогически практики.

8. Разработване и прилагане на правила за етично, безопасно и академично отговорно използване на AI (изкуствен интелект).

VIII. АСПЕКТИ НА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ

1. Динамично управление на образователния процес и обвързването му с конкретни делегирани отговорности и резултати.

2. Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес в съответствие с изискванията на ЗПУО, за да се отговори на предизвикателствата на времето.

3. Активно сътрудничество между основните партньори в училищната общност - ученици, учители и родители и заинтересованите институции.

4. Добро взаимодействие със социалната среда и държавните и обществените организации, свързани с проблемите на образованието и възпитанието на младите хора.

5. Създаване на условия за повишаване притока на публични и частни средства към училището.

6. Възпитаване на устойчиви навици и умения за здравословно хранене и подобряване на организацията и инфраструктурата, подпомагащи учебния процес по физическото развитие на подрастващите във връзка с ниски резултати и проблемно държание.

7. Формиране на гражданско съзнание и отговорно лично поведение за активно включване в училищния и в обществения живот.

8. Създаване на подкрепяща среда за деца и ученици, склонни към насилие и агресия, утвърждаване на позитивни модели на поведение.

9. Провеждане на превантивни консултации на педагогическите съветници с

ученици и родители.

10. Делегирана отговорност в училищното ръководство и екипи за ключови компетентности за своевременна информираност за предстоящи форуми.

11. Сформиране на работна група за участие по актуални национални програми с цел външно финансиране по заложените в стратегията на училището направления.

12. Висок професионализъм и периодична допълнителна квалификация на педагогическия екип.

13. Разработване на програми за профилиращи предмети в XI и XII клас.

14. Разработване на съвременни програми за факултативни и избираеми форми с цел учениците да придобият компетентности съгласно своите потребности и интереси.

15. Прилагане на различните форми на обучение, заложи в новия ЗПУО - самостоятелна, дистанционна и комбинирана - с цел да се отговори на потребностите и да се осигури достъп до образование, както и за да се предотврати преждевременно отпадане и ранно напускане на училище.

16. Постигане на висока степен на функционална грамотност в областта на чуждоезиковите компетентности в партньорство с културните институти и външни организации.

17. Успешна реализация на различни национални и международни проекти, високи резултати на ученици и учители в различни форуми с цел личностно и професионално развитие.

18. Придобиване на солидни знания при изучаване на информационните технологии и тяхното практическо приложение в целия образователен процес.

19. Продължаване, обогатяване и утвърждаване на традиции и ритуали в училищния живот.

20. Активно и ефективно ученическо самоуправление.

21. Подобряване на качеството на учебната дейност чрез повишаване на квалификацията на учителите и мотивацията на учениците.

22. Развиване на системата за извънкласни и извънучилищни дейности чрез привличане на педагогически кадри в областта на изобразителното и сценичното изкуство, музиката и други нетрадиционни езици и дейности.

23. Обогатяване книжното богатство на училищната библиотека и нейното

превърщането в любимо място за отдих и творчество.

24. Облагородяване на външните пространства на училищния двор чрез приспособяване на места за различни физически дейности, отдих и спортове.

25. Въвеждането на ежегодна практика ТиймБилдинг.

26. Развиване на системата за извънкласни и извънучилищни дейности чрез привличане на педагогически кадри в областта на музиката, сценичното изкуство и други нетрадиционни езици.

27. Вътрешноучилищни практики за обмяна на опит.

28. Периодично обучение за подобряване дигиталната квалификация на педагогическия колектив, (дигитана документация, дистанционно обучение, портфолио).

29. Финансово стимулиране на квалификацията и работата по допълнителни модули по различни учебни предмети.

30. Оползотворяване площта на училищната лавка и работилниците чрез съвместна работа на учителите по изобразително изкуство, спорт и музика с ученици. Обособяване на младежки кътове и полезни пространства за УВР .

31. Осъвременяване на физкултурния салон, спортните площадки и прилежащите открити площи.

32. Оборудване и реновиране на кабинетите в Гимназията.

33. Ремонт за поддръжка на сградния фонд

34. Реализиране на ефективна рекламна кампания за постиженията на училището.

35. Стартиране и поддържане на нова интернет страница на училището, както и активно присъствие в социалната и медийната среда.

IX. АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА (PEST АНАЛИЗ)

Външните фактори имат негативно въздействие върху развитието на образователната система, което се изразява в дисхармония между мисията на училището и очакванията и изискванията към качеството на образованието. Училището като институция функционира в условията на агресивна среда, която оказва силно влияние върху личността на учениците, мотивацията им за учене, а също така и върху поведението им. Основният очертаващ се проблем е свързан с намирането на адекватна и успешна реакция за преодоляване на отрицателното въздействие.

Среда	Тенденции	Последствия
политическа	ЗПУО - образованието е национален приоритет.	Качествена промяна във философията на образователната система: нова образователна структура, организацията на обучение, гъвкавост и свобода на учебните планове и програми, ново отношение към ученика и учителя и неговата квалификация и кариерно израстване, оптимизирана система на оценяване, форми за цялостна и индивидуализирана подкрепа на учениците и др.
икономическа	Динамична икономика. Относителни социални неравенства - присъстват ниски доходи на семействата, безработни родители. Стабилен ангажимент за съществен ръст на заплатите на педагогическите специалисти	Свиване на разходната част от бюджета на училището, рестриктивен бюджет. Ученици напускат училището - семействата заминават в чужбина. Недостатъчна материална осигуреност на ученика. Мотивация на учителите за отговорно и съзнателно отношение към професионалните им задължения.
социална	Влошаване на демографските показатели. Стимулиране на заинтересованост на родителите. Отрицателно влияние на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене. Повишаване на социалния статус на учителите.	Намаляване броя на учениците. Нарастване на социалните различия между учениците. Ниска мотивация за учене. Очертаваща се криза за учителски кадри, нежелание на студентите да се реализират в учителската професия.

технологична	Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието: ИКТ, интернет, електронни ресурси. Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии.	Добра материална база, съдържаща условия за повишаване на качеството ефективността на образователния процес.
законова	ЗПУО и държавни образователни изисквания.	Осигуряване на прозрачност и предвидимост на политиките, които се предприемат в системата. Постигнат разумен баланс между нормативност (рамка) и овластяване и свобода на отделните участници в процеса на училищното образование.

Х. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО (SWOT-АНАЛИЗ)

Целта на SWOT-анализа (силни, слаби страни, възможности, заплахи) е да се определи състоянието на училището като система

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС - Стабилни и оптимални резултати на НВО и ДЗИ, съотнесими към регионалните и националните, висок процент на прием във ВУЗ. - Профилирано обучение в гимназиален етап, насочено към усвояване на ключови компетентности - Утвърден лидер в обучението по чужди езици.	- Превенция на агресията и противообществените прояви. - Повишаване на капацитета на учителите за промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделната личност. - Повишаване на квалификацията, обмяна на добри педагогически практики и внедряване на иновации на базата на ИКТ. - Оптимизиране на училищните учебни планове в гимназиален етап - разширяване кръга на избираемите и факултативните
УЧЕНИЦИ	

- Привличане на учениците като партньори в образователния процес и при разработване и реализиране на проекти.

- Добра пълняемост на паралелките (средно ученици).

- Достойно представяне на общински, областни, национални олимпиади и конкурси в различни области.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

- Кадрова осигуреност с квалифицирани учители в т.ч. и педагогически съветник, имат защитена ПКС (I - V).

- Създадени условия за повишаване на квалификацията на учителите и наставничество, обмен на успешни педагогически практики в ЕКК.

- Участие на учители във форуми по проблемите на образованието.

- Системен контрол върху качеството на образователния процес.

- Екипност и диалогичност в работата на всички нива.

- Добър ръководен екип, заместник директор главни учители, подпомагащи ръководството на училището.

- Добро институционално взаимодействие.

УПРАВЛЕНИЕ, ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ

- Осигуряване на свободен,

предмети.

- Разширяване на приема съгласно ЗПУО.

- Разширяване на връзките с НПО и реализиране на проекти по програми на ЕС.

- Превръщане на училището в център за предоставяне на образователни услуги - кариерно ориентиране, извънкласни дейности, занимания със спорт и др.

- Осигуряване на възможности за развитие и изява на талантиливи ученици.

- Функциониращи форми на ученическо самоуправление (съвети на класа и Училищен ученически съвет).

- Високи изисквания към собствената научна и педагогическа подготовка, изпълнение на личен план за развитие на педагогическия специалист.

- Използване на съвременни образователни технологии за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката.

- Ефективност на работата на МО за повишаване подготовката на учителите и споделяне на добри практики.

- Възможност за кариерно развитие.

- Разширяване възможностите за вътрешноинституционална и извънучилищна квалификационна дейност.

Сътрудничеството с родителите: структуриране и дейност на обществен съвет и училищно настоятелство,

неограничен и равен достъп до образование.

- Високи стандарти на предлаганото образование.

- Дългогодишни традиции и резултати в образователната дейност, съобразена със социално-икономическото развитие на региона.

- Работеща и ефективна вътрешна нормативна уредба.

Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуален сайт и местните печатни и електронни медии.

- Добра координация и обмен на информация между класни ръководители, педагогически съветник и ръководството на училището при работа с учениците с проблемно поведение и в риск от отпадане.

- Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес.

МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ

- Добра материална база - мултимедийни кабинети, три компютърни зали, STEM център, лаборатории по природни науки (химия, физика, биология и здравно образование, обществени науки), актова зала, достъп до Интернет, Wi-Fi мрежа, видеонаблюдение.

- Учебно-технически средства - преносими компютри, мултимедии, компютърни терминални решения, техника за размножаване, наличие на

изпълнение на инициативи и съвместни дейности.

- Достъп до Национални програми и програми на ЕС и активно включване на учители и ученици в разработване на проекти.

- Актуализиране на училищните политики с оглед на промени в ЗПУО.

- Непрекъснат мониторинг на дейностите в образователния процес и своевременно предприемане на действия за неговото подобряване.

- Целенасочени дейности за поддържане и издигане имиджа на училището.

- Оптимизиране на екипната работа в различни направления.

- Осъвременяване на МТБ и продължаване внедряването на иновации на базата на ИКТ.

- Реновиране и изграждане на нови физкултурни съоръжения (физкултурен салон, външни спортни съоръжения - открити спортни площадки, развитие на фитнес на открито) и дворното пространство („зелена класна стая“, осветление, паркови площи).

- Намаляване риска от достъп на външни лица в сградата на училището и създаване условия за инциденти.

- Усвояване на средства по проекти.

- Гъвкаво използване на системата за

информационни програмни продукти.

- Обновяване и подобряване на МТБ според възможностите на бюджета.

ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

- Добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети.

- Обективност, публичност и достъпност при разработване и управление на бюджета.

- Управленска култура на ръководството и връзка между управленските функции: планиране, организиране, координиране и контрол.

- Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски, ДТВ, средства за облекло.

ПАРТНЬОРСТВА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Съвместна работа с местни структури: РУО -Шумен, Община Шумен, Посолство на ФР Германия, Посолство на Великобритания, Комисия Фулбрайт, Асоциация на Кейнбридж училищата в България, ШУ „Епископ Константин Преславски“, МКБППМН, РУ „Полиция“ и инспекторите от ДПС, Дирекция „Социално подпомагане“ - Отдел „Закрила на детето“, Ресурсен център, културни институти, медии, неправителствени организации и др.

оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти и за определяне на ДМС на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал.

- Стимулиране на дарителската дейност.

Разширяване на партньорствата с институции и НПО.

СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
- Непостоянен към намаляващ брой на учениците. - Необходимост от допълнителни умения на учителите за използване и създаване на електронни учебни ресурси. - Непълна диференциация на заплащането на труда на учителите. - Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители - Недостатъчна и остаряла база от учебно-технически и нагледни средства и електронни ресурси. - Необходимост от основен ремонт на сградата. - Недостатъчни финансови средства за капиталови разходи и текущи ремонти. - Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене. - Липса на условия за обучение на ученици с увреждания (подстъпи, асансьор, специални тоалетни). - Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите.	- Демографски срив в региона, обезлюдяване, ръст на миграцията, ниска степен на раждаемост и в резултат намаляване броя на учениците, което ще се отрази на приема. - Намаляване на финансирането на училището за следващите години. - Наличие на безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес - Отрицателно влияние на обкръжаващата среда върху образователния процес. - Динамика на местно ниво по отношение на видовете училища, профилите, професиите и специалностите, съобразени с нуждите на бизнеса и региона, водеща до нелоялна конкуренция. - Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на българския учител, застаряващ учителски състав и феминизация на учителската професия. - Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище - Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене - по-ниски резултати от учебната дейност. - Висока средна възраст на педагогическите специалисти и започнал процес на смяна на поколенията, опасност от липса на млади учители.

XI. МЕХАНИЗМИ

- 1. Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование**
- 2. Училищен механизъм за превенция и интервенция на тормоза и насилието в ПЕГ „Н. Й. Вапцаров“**
- 3. Механизъм за действие при установяване на употреба и разпространение на наркотични вещества. Това е официален документ и алгоритъм за правила и стъпки, които педагогическите специалисти и ръководството следват**
- 4. Механизъм за мониторинг и оценка**

Изпълнението на актуализираните приоритети следва да се проследява на тримесечна/срочна база. Предлага се ръководството и педагогическият съвет да разглеждат кратък отчет за изпълнението, който включва: извършени дейности, достигнати ученици, резултати, установени затруднения и необходими коригиращи мерки.

Област	Данни за мониторинг
Учебни резултати	Входни/изходни диагностики, срочни и годишни резултати
Участие	Брой ученици в състезания, клубове, проекти и инициативи
Приобщаване	Брой ученици с планове за подкрепа и проследен напредък
Дисциплина и безопасност	Брой случаи, превантивни дейности и обратна връзка
Квалификация	Брой обучения, споделени практики и наблюдавани уроци
Родителско партньорство	Участие в срещи, консултации и анкети

XII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- По-добри и устойчиви учебни резултати и по-ясно проследяване на индивидуалния напредък.
- Повишена мотивация за учене и по-активно участие на учениците в учебния и училищния живот.
- По-висока практическа езикова компетентност и увереност в устната комуникация.
- По-ефективна система за подкрепа на ученици с обучителни и поведенчески затруднения.
- По-безопасна и позитивна училищна среда с последователна превенция на агресията и тормоза.
- По-силно партньорство между училище, родители и външни институции.
- Развита култура на професионално учене и обмен на добри практики между педагогическите специалисти.
- По-видима роля на ПЕГ „Н. Й. Вапцаров“ – Шумен в регионални, национални и международни образователни инициативи.

XIII. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ

Предлага се настоящият документ да бъде разгледан от педагогическия съвет и след обсъждане да бъде използван като основа за актуализиране на Стратегията за развитие на ПЕГ „Н. Й. Вапцаров“ – Шумен и на съответния План за действие за учебната 2026/2027 година.

Актуализацията на стратегията за развитие на ПЕГ „Никола Йонков Вапцаров“ за периода 2026-2027 г. е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №18/10.09.2026 г. и съгласувана с Обществен съвет